

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد مرودشت

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، گروه مشاوره

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A) در رشته مشاوره

عنوان:

نقش و تاثیر شرکت در فعاليت های فرهنگي ، هنري ، ورزشي کانون ها در اعتماد به نفس ، خود باوري و هويت يابي
فرزندان شاهد و ايتارگر

استاد راهنما:

دکتر زهرا قادری

استاد مشاور :

دکتر لادن معین

نگارش:

سمیه یکتا

تابستان ۱۳۹۲

معاونت پژوهش و فن آوری

به نام خدا

مشور اخلاق پژوهش

بیاری از خداوند سبحان و اعتقاد به این که عالم محض خداست و بهاره ناظر بر اعمال انسان و به منظور پاس داشت مقام بلند دانش و پژوهش و نظریه اهمیت جایگاه دانشگاه در اعتلای فرهنگ و تمدن بشری، مادانشجویان و اعضاء هیئت علمی و احداثی دانشگاه آزاد اسلامی متعهد می گردیم اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن تحفظی نکنیم:

- ۱- اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از حرکت پنهان سازی حقیقت.
- ۲- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگر، اسکران و پژوهشگران (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.
- ۳- اصل مالکیت مادی و معنوی: تعهد به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه بهکاران پژوهش.
- ۴- اصل منابع ملی: تعهد به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن پیشبرد توسعه کشور در کلیه مراحل پژوهش.
- ۵- اصل رعایت انصاف و امانت: تعهد به اجتناب از حرکت جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال، تجهیزات و منابع در اختیار.
- ۶- اصل رازداری: تعهد به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد، سازمان ها و کشور و کلیه افراد و نهادهای مرتبط با تحقیق.
- ۷- اصل احترام: تعهد به رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب تقد و خودداری از حرکت حرمت شکنی.
- ۸- اصل ترویج: تعهد به رواج دانش و اشتهاء نتایج تحقیقات و انتقال آن به بهکاران علمی و دانشجویمان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.
- ۹- اصل برانست: التزام به برانست جویی از حرکت رفتار غیر حرفه ای و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به شائبه های غیر علمی می آلاینند

معاونت پژوهش و فن آوری

به نام خدا

تعهد اصالت رساله یا پایان نامه تحصیلی

اینجانب سمیه یکتا دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد در رشته مشاوره که در تاریخ ۱۳۹۲/۶/۲۶ از پایان نامه خود تحت عنوان " نقش و تاثیر شرکت در فعالیت های فرهنگی ، هنری ، ورزشی کانون ها در اعتماد به نفس ، خود باوری و هویت یابی فرزندان شاهد و ایثارگر " با کسب نمره ۱۷/۹۵ دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

۱) این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آنرا در فهرست مربوطه ذکر و درج کرده ام.

۲) این پایان نامه قبلاً برای هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳) چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴) چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: سمیه یکتا

تاریخ و امضاء

صورتجلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد (M.A)

نام و نام خانوادگی دانشجو: سمیه یکتا در تاریخ ۱۳۹۲/۶/۲۶

رشته: مشاوره

از پایان نامه خود با عنوان: نقش و تاثیر شرکت در فعالیتهای فرهنگی، هنری، ورزشی کانونها در اعتماد به نفس، خودباوری و هویت یابی فرزندان شاهد و ابتکارگر

با درجه عالی و نمره ۱۷/۹۵ دفاع نموده است.

نام و نام خانوادگی اعضای هیات داورى سمت امضاء اعضای هیات داورى

۱ - دکتر زهرا قادری استاد راهنما

۲ - دکتر لادن معین استاد مشاور

۳ - دکتر کاترین فکری استاد داور

مراتب فوق مورد تایید است. مدیر/معاونت پژوهشی

مهر و امضاء

سپاسگزاری

سپاس بی کران پروردگار یکتا را که :

هستی مان بخشید و به طریق علم و دانش رهنمونمان شد و به همنشینی رهروان علم و دانش مفتخرمان نمود به امید آنکه توفیق یابم جز خدمت به خلق او نکوشم.

سپاسگذار کسانی هستم که سراغاز تولد من هستند. از یکی زاده میشوم و از دیگری جاودانه.

برخود لازم می دانم از همه عزیزانی که مرا در انجام این پژوهش یاری رساندند، تقدیر و تشکر کنم از استاد خوبم سرکار خانم دکتر قادری که با تواضع و صبر در به ثمر رسیدن این پژوهش گام به گام مرا یاری رساندند، سرکار خانم دکتر معین به خاطر راهنمایی های ارزنده شان در سمت استاد مشاور

و نیز سرکار خانم دکتر فکری که افتخارداوری این پژوهش را به من دادند.

تقدیم بہ:

روح والای پدرم کہ ہواہ ولد اردستان آسمانی اویم چہ اوست الگوی انسان بودن من و بنیانگذار کلان

عادتم.

بہ مادرم دریای بی کران عشق و فداکاری

کہ وجودم برایش ہمہ رنج بود و وجودش برایم ہمہ مہر

آنکہ فروغ نگاہش گرمی کلامش و روشنی رویش

سرمایہ می جاودانی من است.

در برابر وجود کرامت زانوی ادب بر زمین می نمم

و بادلی ملو از عشق و محبت و خضوع بردتاش بوسہ می زنم.

سرو وجودش ہمیشہ سرسبز و استوار.

بہ ہمسرم، اسطوره زندگیم، پناہ محبتیم و امید بودنم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده
فصل اول : کلیات تحقیق	
۲	مقدمه
۵	بیان مسئله
۹	اهمیت و ضرورت تحقیق
۱۱	اهداف پژوهش
۱۱	فرضیه های تحقیق
۱۲	تعریف اصطلاحات و مفاهیم
۱۲	تعریف مفهومی متغیرها
۱۳	تعریف عملیاتی متغیرها
فصل دوم : ادبیات پژوهش (پیشینه تحقیق)	
۱۵	مبانی نظری
۱۵	اعتماد به نفس
۱۷	دیدگاههای روانشناختی درباره اعتماد به نفس
۱۹	نظریه های اعتماد به نفس
۱۹	۱- نظریه مازلو
۱۹	۲- نظریه راجرز
۱۹	۳- نظریه کوپر اسمیت

۲۰۴- نظریه فروید
۲۰۵- نظریه ناتالین برندن
۲۲خودباوری
۲۵هویت یابی
۲۷انواع هویت
۲۷هویت نقش جنسی
۳۲هویت مذهبی
۳۵هویت شغلی حرفه ای
۳۹هویت اجتماعی
۴۳هویت های جمعی (ملی - نژادی - سیاسی)
۴۶حالات هویت
۴۷هویت و جنس
۵۰مروری بر تحقیقات انجام شده
۵۰تحقیقات خارجی
۵۵تحقیقات داخلی
۶۰جمع بندی

فصل سوم : روش پژوهش

۶۲مقدمه
۶۲طرح تحقیق
۶۲جامعه آماری

۶۴ نمونه و روش نمونه گیری
۶۴ ابزار تحقیق
۶۷ روش اجرا
۶۷ روش تجزیه و تحلیل داده ها و آزمون فرضیه های آماری
۶۷ ملاحظات اخلاقی

فصل چهارم : تجزیه و تحلیل اطلاعات

۷۰ مقدمه
۷۰ یافته های توصیفی متغیرهای پژوهش
۷۱ آمار توصیفی
۷۱ آزمون فرضیه ها
۷۱ آماره توصیفی
۷۲ یافته های تحقیق

فصل پنجم : نتیجه گیری و پیشنهادات

۷۸ خلاصه طرح
۷۹ بحث و نتیجه گیری
۸۴ محدودیت های پژوهش
۸۵ پیشنهادات

فهرست منابع و مآخذ

۸۶ منابع فارسی
۹۱ منابع انگلیسی

ضمائم و پیوست ها

۹۶ پیوست الف - پرسشنامه اعتماد به نفس
۹۷ پیوست ب - پرسشنامه خوددباوری
۱۰۰ پیوست ج - پرسشنامه هویت یابی
۱۰۳ چکیده انگلیسی

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۳-۱- : فراوانی آزمودنی ها در گروه شرکت کننده و غیر شرکت کننده.....	۶۳
جدول ۳-۲- : ضرایب پایایی پرسشنامه اعتماد به نفس.....	۶۵
جدول ۳-۳- : پایایی مقیاس خودباوری.....	۶۶
جدول ۳-۴- : پایایی مقیاس هویت یابی.....	۶۷
جدول ۴-۱- : تخصیص نمونه ها با استفاده از روش گروه بندی.....	۷۱
جدول ۴-۲ : شاخص های توصیفی دانش آموزان شرکت کننده و غیر شرکت کننده برحسب نوع متغیر.....	۷۲
جدول ۴-۳ : نمرات کسب شده توسط هر گروه در متغیر اعتماد به نفس و آزمون همسانی واریانس ها.....	۷۳
جدول ۴-۴- : مقایسه دو گروه شرکت کننده و غیر شرکت کننده از نظر اعتماد به نفس.....	۷۴
جدول ۴-۵ : نمرات کسب شده توسط هر گروه در متغیر خودباوری و آزمون همسانی واریانس ها.....	۷۵
جدول ۴-۶ : مقایسه دو گروه شرکت کننده و غیر شرکت کننده در متغیر خودباوری.....	۷۵

جدول ۷-۴ : نمرات کسب شده توسط هر گروه در متغیر هویت و آزمون همسانی واریانس
ها..... ۷۶

جدول ۸-۴ : مقایسه گروه های شرکت کننده و غیر شرکت کننده در متغیر هویت
یابی..... ۷۶

چکیده :

هدف این پژوهش نقش و تاثیر شرکت در فعاليت های فرهنگي ، هنري ، ورزشي کانونها در اعتماد به نفس ، خودباوري و هويت يابي است. طرح تحقيق توصيفي از نوع علي - مقايسه اي است. جامعه آماري اين پژوهش شامل دو گروه از دانش آموزان دختر شاهد و ايتارگر مي باشد. گروه اول دانش آموزاني که در فعاليتهاي کانونها شرکت کرده اند . گروه دوم شامل دانش آموزاني است که در اين فعاليت ها شرکت نکرده اند. نمونه مورد مطالعه در پژوهش حاضر ۱۵۰ نفر از دانش آموزان شاهد و ايتارگر هستند که با استفاده از جدول مورگان انتخاب شده اند. بدین ترتيب که از کل دختران شاهد و ايتارگر که تعداد آنها ۳۶۰ نفر بود تعداد ۱۵۰ نفر به صورت تصادفي انتخاب و به دو گروه تقسيم شدند که در هر گروه (۷۵ نفر شرکت کننده در کانون ها) و (۷۵ نفر غير شرکت کننده در کانون ها) مورد ارزيابي قرار گرفتند. لازم به ذکر است گروه نمونه در معدل (بالای ۱۷) ، در تعداد فرزندان خانواده (۱ تا ۳) و سطح درآمد خانواده (۷۰۰ هزار تومان تا ۱/۲۰۰/۰۰۰ هزار تومان) همگن شده اند.

ابزار سنجش و گرد آوري داده ها در تحقيق حاضر پرسشنامه مي باشد. که پرسشنامه اعتماد به نفس روزنبرگ ، پرسشنامه خودباوري پي ير - هريس و پرسشنامه هويت يابي چيک ، اسميت و تراپ مورد استفاده قرار گرفت. نتايج نشان داد که اختلاف معنا داري بين گروه شرکت کننده و غير شرکت کننده در متغير اعتماد به نفس وجود دارد. همچنين اختلاف ميانگين ها نشان مي دهد ميزان اين متغير در گروه شرکت کننده بيشتر است. همچنين اختلاف معنا داري بين گروه شرکت کننده و غير شرکت کننده در متغير خودباوري وجود دارد. همچنين اختلاف ميانگين ها نشان مي دهد ميزان اين متغير در گروه شرکت کننده بيشتر است. اختلاف معناداري بين گروه شرکت کننده و غير شرکت کننده در متغير هويت يابي وجود ندارد. مشاهده ميانگين ها نشان مي دهد ميزان اين متغير در دو گروه برابر است.

کلید واژه ها : کانون ها ، اعتماد به نفس ، خودباوري ، هويت يابي ، نوجوان

مقدمه :

تعلیم و تربیت به معنی انتقال دانش و ارزشهای فرهنگی به نسل در حال رشد، یکی از مهمترین وسایل تضمین ثبات و بقاء یک جامعه است. در میان عوامل مختلف اجتماعی که زمینه فرهنگی محیط یک فرد را شکل می بخشد، آموزش و پرورش یک عامل مهم و اساسی است که وظیفه دارد ارزشهایی را مستقیماً و آگاهانه به کودک یا یادگیرنده منتقل نماید. اما باید افزود که از دیر باز نقش اوقات فراغت و چگونگی گذران آن همواره مورد توجه مسئولین و متخصصین تعلیم و تربیت جامعه بوده و فعالیت های مربوط به آن از چشم سیاست گذاران نظام آموزشی کشور دور نمانده است. در این راستا کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان از جمله سازمانهای وابسته به آموزش و پرورش است که در چهارچوب اهداف و مقاصد منظم خود برای همین منظور تلاش می کند. این سازمان سعی دارد با توجه به اهمیتی که سنین کودکی و نوجوانی در تکوین اعتماد به نفس^۱، خودباوری^۲ و هویت یابی^۳ دارد، بدینوسیله امکانات لازم را برای رشد و شکوفایی استعدادهای آنان بر اساس ارزشهای عالی نظام تعلیم و تربیت اسلامی فراهم نماید.

اعتماد به نفس رضایت فرد از خود و احساس ارزشمند بودن است (برانندن^۴، ۲۰۰۰). به عبارتی، منظور از اعتماد به نفس آن است که افراد درباره خود چگونه فکر می کنند؛ چقدر خود را دوست

^۱ Self - esteem-
^۲ Self-
^۳ identity-
^۴ Brandn -

دارند و از عملکردشان راضی هستند و به خصوص احساس آنان از نظر اجتماعی و تحصیلی درباره خود چگونه است و میزان هماهنگی و نزدیکی خود ایده آل و خود واقعی آنها چقدر است (حسینی، ۲۰۰۷).

یکی از مهم‌ترین و اساسی‌ترین نیازهای یک شخصیت رشدیافته، داشتن اعتماد به نفس است. بخصوص این نیاز مبرم بشری در دوره نوجوانی، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند؛ زیرا نوجوان دارای اعتماد به نفس بالا بیشتر یاد می‌گیرد، روابط مفیدتر برقرار می‌کند، و از فرصت‌ها بهتر استفاده می‌کند و مولد و خودکفا می‌باشد (کلمز^۱، ترجمه علیپور، ۱۳۸۳). برعکس نوجوانانی که اعتماد به نفس پایین دارند، به راحتی تحت تأثیر دیگران قرار می‌گیرند، خود را ناتوان و بی‌ارزش می‌پندارند، از امکانات و استعداد‌های خود ارزیابی ضعیفی دارند و در موارد مختلف زود ناامید می‌شوند (بیابانگرد، ۱۳۸۰). کودک در فرآیند جامعه‌پذیری اولیه تحت تأثیر خانواده، بسیاری از ارزش‌ها، اعتقادات و معیارهای رفتاری مورد قبول جامعه خود را فرامی‌گیرد و به مرور در دوره‌های نوجوانی، جوانی و بزرگسالی این فرایند تحت تأثیر جامعه کامل می‌گردد (ماسن^۲، ترجمه یاسایی، ۱۳۷۰). بیشتر آدم‌ها به دنبال اعتماد به نفس هرچایی را جست‌وجو می‌کنند به جز درون خود را، و در آن جست‌وجو چیزی را به دست نمی‌آورند. اعتماد به نفس بیش از هر چیز یک دست آورد روحی، یک تحول در شعور و بصیرت نسبت به خود است (جعفری، ۱۳۸۹).

عوامل زیادی در شکل‌گیری و رشد اعتماد به نفس دخالت دارند، ولی نگرش‌های والدین و شیوه‌های تربیتی آنها در ایجاد حس خود ارزشمندی فرزندان، عامل اولیه و اساسی به شمار می‌رود. (مک آرتور^۳، ۲۰۰۴، ترجمه حسینیان، ۱۳۸۶).

نوجوانان با ایجاد ارتباط با دیگران خود را می‌شناسند. نظرات و عقاید آن‌ها درباره خودشان بسیار تحت تأثیر نظرات اطرافیان آن‌هاست، به واسطه نظر دیگران است که می‌فهمند، فرد خوبی هستند یا نه، آیا دوست داشتنی هستند یا نه، باهوش‌اند یا کودن، نوجوانانی که نسبت به خود احساس خوبی دارند، خودباوری مثبتی را در درون خود پرورش داده‌اند. و نسبت به دیگر نوجوانان ارتباط بهتری با بقیه برقرار می‌کنند. آدم‌های شادی هستند و به موفقیت می‌اندیشند. احساس خودباوری نوجوانان زمانی رشد پیدا می‌کند که در می‌یابند افراد نزدیکی که با آن‌ها ارتباط دارند، به آن‌ها توجه می‌کنند. درباره‌شان فکر می‌کنند و از بودن با آن‌ها لذت می‌برند و می‌خواهند که در کنارشان باشند. بزرگسالان در رشد خودباوری نوجوانان جایگاه ویژه‌ای دارند و عمدتاً با همکاری در انجام دادن کارها حس اعتماد به نفس آن‌ها را بالا می‌برند و با تشویق، تحسین و تأیید آن‌ها، نوجوانان را به

^۱ Klmz -
^۲ Masn -
^۳ Macarthur -

انجام کارها و کسب موفقیت سوق می دهند. همچنین با فرصت دادن به نوجوانان، حس غرور را در آن ها شکوفا می کنند، والدین همچنین به نوجوانان کمک می کنند تا نسبت به خود احساس خوبی داشته باشند. انتظارات والدین از نوجوانان تأثیر بسزایی بر خودباوری آنها می گذارد. این نشان می دهد که والدین چقدر به توانمندی های نوجوانان اهمیت می دهند. اگر انتظارات والدین از افراد بیش از اندازه باشد در آن ها ایجاد سرخوردگی می کند و دست از تلاش بر می دارند، در واقع انتظارات والدین باید متناسب با توانایی های آنها و معقولانه باشد تا نوجوانان آسیب نبینند (گلوسی ادواردز^۱، ۲۰۰۲). تأیید شدن از سوی اشخاص مهمی که در زندگی افراد حضور دارند منبع قدرتمندی برای همه انسان هاست. از دوران نوزادی به بعد رفتارها به شدت تحت تأثیر تأییدی که از دیگران دریافت می شود، شکل می گیرد. زمینه های ژنتیکی و بیولوژیکی، به همراه برنامه ریزی اجتماعی دلایلی هستند، برای کسب تأیید و تصدیق دیگران، راضی کردن دیگران به افراد احساس خوبی می دهد زیرا به مرور زمان با تصدیق و تأیید آن ها همراه است. وقتی چیزی به فرد احساس خوب می دهد برای حفظ این احساس خوب آن کار را بیشتر انجام می دهد (بریکر^۲، ترجمه ی قراچه داغی، ۱۳۸۶).

دوره نوجوانی یکی از ادوار مهم زندگی است. این دوره بهترین فرصت برای رشد و شکوفایی توانمندی هاست. به این مناسبت دوره نوجوانی را یکی از فرصت های پر اهمیت در زندگی آدمی به شمار آورده اند (رمضانی، ۱۳۸۲).

نوجوانی یک دوره ی انتقالی از وابستگی دوران کودکی به استقلال و مسؤلیت پذیری دوران جوانی و بزرگسالی است. در این دوره، نوجوان با دو مسأله اساسی درگیر است: بازنگری و بازسازی ارتباط با والدین، بزرگسالان و جامعه، و بازشناسی و بازسازی خود به عنوان یک فرد مستقل. در همین مرحله انسجام جنبه های مختلف بدنی، جنسی و تصور از خویش به صورت هویت واحد شکل می گیرد و پاسخگویی به سوال اساسی "من کیستم؟" به تدریج در ذهن نوجوان تحقق می یابد (لطف آبادی، ۱۳۸۵).

نوجوان ممکن است مدتها از خود این سوال را بپرسد: من چه کسی هستم؟ اندیشه ها و اهداف من چیست؟ و..... این سوال ها برای رشد هویت در دوره نوجوانی، جوانی و حتی بزرگسالی نقش مهمی را بازی می کند (محمدی و لطیفیان، ۱۳۸۷). (اریکسون^۳، ۱۹۵۶، ۱۹۸۰) هویت را ادراک فرد می

^۱ - Glsy edwards
^۲ - Breaker
^۳ - Ericsson

داند که نتیجه ایجاد وحدت بین گذشته، حال و آینده اوست و از مجموعه ارزش ها و باورها و اهدافی تشکیل شده است که شخص بدان پایبند است (یودر^۱، ۲۰۰۰).

به این ترتیب نقش اجتماعی کانون به چند جهت حائز اهمیت است: نخست آنکه عاملی در تکمیل و توسعه فعالیت های رسمی آموزش و پرورش به منظور انتقال دانش و ارزشهای فرهنگی به نسل آینده است. دوم به لحاظ آنکه می خواهد با برنامه و فعالیت های خود ذهن کودک و نوجوان را پرورش داده و به شکفته شدن استعدادهای او کمک نماید. بنابر این به دلیل نقش و تأثیری که این عامل می تواند در جهت شکل گیری و تقویت حس اعتماد به نفس، خودباوری و در هویت داشته باشد پرداختن به آن بسیار حائز اهمیت است.

بیان مسئله

علاقه، ناشی از نوعی نگرش است، یعنی در انسان ابتدا نگرش و بعد علاقه به وجود می آید و سپس علاقه به گرایش و گرایش به عمل تبدیل می شود. (محسنی، ۱۳۷۹). بر اساس نظریه های نیاز و انگیزش، نیاز به نیروی ذهنی اطلاق می شود که موجب انگیزش و سر زدن رفتار خاصی از آدم می گردد تا نیاز پدید آمده ارضا شود. از دید روانشناسان نیاز، متغییر انگیزاننده ای است که باعث رفتار خاصی در فرد می شود (بابایی، ۱۳۷۸). آگاهی، فرایند سازماندهی، تعبیر، تفسیر و ارتباط، اطلاعاتی است که از سوی حواس جمع آوری می شود. آگاهی های (اجتماعی - فرهنگی) هر یک به نسبت متفاوتی بر نگرش و رفتار فرد موثر واقع می شود. آگاهی افراد عامل موثری بر میزان مشارکت آنها در فعالیت های فرهنگی، هنری است با افزایش علاقه، احساس ضرورت کسب اطلاعات (نیاز به کسب اطلاع) و آگاهی میزان شرکت افراد در فعالیت های فرهنگی، هنری افزایش می یابد و کسانی که دنبال کسب اطلاع می باشند که ضرورت آن را حس کرده باشند. کسانی که به فعالیتی علاقه نداشته باشند، کسب اطلاع در مورد آن را ضروری نمی دانند و در نتیجه در صدد کسب اطلاع در مورد آن فعالیت نمی باشند و سر انجام در آن فعالیت شرکت نمی کنند (لورتان^۲، ۲۰۰۰).

Yvdr -^۱
Loretan -^۲

اعتماد به نفس ، به درستی اعتماد فرد به توانایی های خود در اندیشیدن و توانایی کنار آمدن با چالش های زندگی است. اعتماد به نفس از باور و اطمینان فرد نسبت به صفات و ویژگی های خود سرچشمه می گیرد. (خوی نژاد، ۱۳۷۴ و زر ساز ، ۱۳۷۲) اعتماد به نفس می تواند بالا یا پایین باشد. زمانی که خود ادراک شده و خود آرمانی با یکدیگر همتراز باشند ، فرد از اعتماد به نفس بالایی برخوردار است . برعکس چنانچه خود آرمانی و خود ادراک شده تفاوت فاحش داشته باشد فرد از اعتماد به نفس پایین برخوردار خواهد بود. (آلان گری^۱، ۱۹۹۹). اعتماد به نفس پایین می تواند مشکلات متعددی از جمله افت تحصیلی ، درگیری های اجتماعی ، آمادگی برای ابتلا به انواع اختلالات روانی خصوصا افسردگی ، خودکشی اضطراب و اعتیاد به وجود آورد (ویتن^۲، ۱۹۹۶). به علاوه اعتماد به نفس بالا در جهت بهبود عملکرد در هر مقطع سنی ، شغلی و اجتماعی و نیز در بهبود علائم بیماری های ارگانیک و غیر ارگانیک به وضوح نشان داده است (موترن^۳ ۱۹۹۷). اعتماد به نفس تحت تاثیر عوامل فرهنگی ، روان شناختی ، جامعه شناختی و شیوه های متفاوت فرزند پروری (دادن استقلال بیشتر به فرزندان)، بهداشت ، سلامت روان ، سازگاری عاطفی ، هیجانی ، اجتماعی است (بیابانگرد ، ۱۳۸۰). اثر بخشی روش هایی از قبیل ورزش ، آموزش ابراز وجود ، مهارت های اجتماعی و حل مسئله ، دوست یابی و کنترل خشم و آموزش های شناختی – رفتاری بر بهبود اعتماد به نفس تایید شده است (بحرینی ، ۲۰۰۵). در پژوهشی دیگر رابطه اعتماد به نفس با پیشرفت تحصیلی نیز گزارش شده است (بیابانگرد ، ۲۰۰۳). تحقیقات با بزرگسالان نشان داده است که عزت نفس و خودشیفتگی دارای یک ارتباط مثبت معنی داری می باشند (کرنیس و سان^۴ ، ۱۹۹۴؛ راسکین^۵ ، ۱۹۹۱). عزت نفس پایین مرتبط با پرخاشگری و خشونت بیشتر می باشد (استاب^۶ ، ۲۰۰۵). همچنین برخی تحقیقات به ارتباط بین عزت نفس ضعیف با گرایش به سمت مصرف سیگار اشاره کرده اند (گایلون^۷ ۲۰۰۷). در تحقیقی که باغبان انجام داده نشان داده است که اعتماد به نفس و بهداشت روان با هم ارتباط دارند (باغبان ۱۹۹۹). در تحقیقی (عباس نیا ، ۱۳۷۸) نشان داد که اعتماد به نفس با جرات ورزی ارتباط دارد. همچنین پژوهش (جعفر زادگان و زارعی ، ۱۳۸۰) موید رابطه اعتماد به نفس ضعیف با سوء مصرف مواد است . در تحقیقی (زینیوند، ۲۰۰۶) نشان داد که اعتماد به نفس با قدرت تصمیم گیری و ابتکار ، نوآوری و خلاقیت ، سلامت فکر و بهداشت روان ، ارتباط

1- Allangary

2- Witten

3- Mvtrn

4- krnys & san

5- Ruskin

6- Stubbe

7- Gaylvn

دارد. تحقیق و بررسی درباره عزت نفس از این نظر حائز اهمیت است که روانشناسان و جامعه شناسان احترام به خود مثبت را به عنوان عامل اصلی در سازگاری اجتماعی عاطفی در نظر می گیرند (صالحی ، ۱۹۹۴)

متغیر بعدی که مورد پژوهش قرار گرفته خودباوری است. مفهوم خودباوری که به صورت خودکارآمدی و خودکفایتی نیز ترجمه شده است، به باور فرد به تواناییهای خود برای انجام موفقیت آمیز کارها و وظایف اشاره میکند (آلبرت باندورا^۱ ۱۹۹۷). خودباوری تحت تاثیر عواملی نظیر ورزش (بارنت^۲ ، ۱۹۹۳) ، نگرشها و شیوه های تربیتی والدین (خادمیان ، ۱۳۷۲) ، پیشرفت تحصیلی (ترخان ، ۱۳۸۰) ، هنر (زورلس^۳ ، ۱۹۷۶) ، شیوه های مقابله ای (فرایدنبرگ^۴ ، ۱۹۹۷) ، برونگرایی (کلینکه^۵ ، ۱۹۹۸ ؛ گروسی و محمدی ، ۱۳۸۱) ، برنامه ریزی مناسب (لوک و لاتان^۶ لاتان^۶ ، ۱۹۸۵) ، شرکت در فعالیت های ورزشی (مارش^۷ ، ۱۹۹۳) می باشد. (گوانزالز و ماریا^۸ ۱۹۹۳) در تحقیقی نشان دادند که خودباوری با انگیزش تحصیلی ، خودنظمی و موفقیت تحصیلی ارتباط دارد . تحقیقات (ذکایی ، ۱۳۷۸) ، (هوشمند ، ۱۳۷۸) ، (عاصمیان ، ۱۳۸۴) ، (ملاقنبری ، ۱۳۸۰) ، (صفاریان ، ۱۳۷۵) ، (نوریوز و مارکوز^۹ ، ۱۹۹۸) ، (لرنر و کراجر^{۱۰} ، ۱۹۹۰) ، (پاریس و نیومن^{۱۱} ، ۱۹۹۰) و (هیگینز^{۱۲} ، ۱۹۹۴) ، رابطه خودباوری ، مکان کنترل ، خود تنظیمی با موفقیت تحصیلی را مورد تایید قرار می دهند . در تحقیقی (مور^{۱۳} ، ۱۹۹۸) نشان داد که بین خودباوری ، عزت نفس و خودکارآمدی رابطه وجود دارد.

Albert bandura-^۱

Barnett -^۲

Zvrls-^۳

Fraydnbrg-^۴

Klinke-^۵

Luke & latan-^۶

Marsh-^۷

Gvanzalz & maria-^۸

Nvryvz & markvz-^۹

Lerner&krajr-^{۱۰}

Paris&newman-^{۱۱}

Higgins-^{۱۲}

Moor-^{۱۳}